

حکایات

ناب تربیتی و آئینه‌های زندگی

مؤلفان: صادق رضایی
مؤلفان: دکتر علمی دانشگاه علوم انتظامی امین
و
رضا احمدیان

انتشارات
فکستان

انتشارات مگستان

سرشناسه	: رضایی، صادق، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: حکایات ناب تربیتی و آیین‌های زندگی / مؤلفان صادق رضایی، علیرضا احمدیان.
مشخصات نشر	: تهران: مگستان، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۱۶-۹۵-۳ ریال ۱۴۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: داستان‌های اخلاقی -- قرن ۱۴ -- مجموعه‌ها
شماره افزوده	: احمدیان، علیرضا، ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ج ۸ / ۵ / ۶ / ۵ / ۲۴۹۹ BP
رده بندی یوبی	: ۲۹۷ / ۶۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۱۴۲۲۳

نام کتاب: حکایات ناب تربیتی و آیین‌های زندگی

مؤلفان: صادق رضایی

علیرضا احمدیان

صفحه آرای: منصوره میرشاهی

تیراژ: ۱۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۱۶-۹۵-۳

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

مراکز پخش:

تهران - اول کارگر جنوبی - کوچه سرود - پلاک ۱۰ واحد ۶

تلفن: ۸۸۲۴۹۹۵۶

فهرست

۱۷	پیشگفتا
۲۱	جرّاحی معرّی بدو بیخوشی!
۲۱	خواهی نشوی رسوا! ملّی سه آیت شو
۲۲	ریگ در دمان!
۲۳	حدث زبانی!
۲۳	حرّافی!
۲۳	طَبَق حرام!
۲۴	اثر فوری غذای شبهه‌ناک!
۲۴	شبهه‌ی احتکار
۲۵	غذای حرام
۲۵	نتیجه‌ی حکم به ناحق
۲۶	حق تقدّم
۲۶	نتیجه عدالت!
۲۷	سلطان دادگر
۲۸	خانه‌های ویران!
۲۹	عاقبت دادرسی نکردن به مظلومان
۳۰	جایگاه ظلم
۳۰	تقسیم عادلانه!
۳۱	مزه ظلم!

۳۱	با عدالت بر دشمن پیروز شد.....
۳۲	سلطان ملکشاه و پیرزن.....
۳۲	مرد با انصاف.....
۳۳	حکومت دین بر مردم یا خلافت علی (ع).....
۳۳	مالک اشتر به علی چه گفت؟.....
۳۴	دب‌تداری ابوجعفر حسینی.....
۳۵	مدار اسیر.....
۳۵	اخلاص در جنگ.....
۳۵	لانتی و علی.....
۳۶	صبد آهو.....
۳۷	همکاری با کارگر.....
۳۷	مسیحی گستاخ.....
۳۷	چند تار موا.....
۳۹	سخن چین خونآلودا.....
۳۹	هدیه در برابر غیبت!.....
۴۰	گوشت برادر.....
۴۰	نقش‌های برای شیطان!.....
۴۱	قاطی پاتی!.....
۴۱	گل‌های گرگ و گوسفند!.....
۴۱	دار و ندار.....
۴۲	عمر کوتاه!.....
۴۲	بوی دهان خلیفه!.....
۴۳	حضرت عیسی (ع) و مرد حسود.....
۴۴	آخر نواضع!.....
۴۴	رئیس آفتاب‌بها!.....
۴۵	امام کاظم (ع) و مرد سیاه پوست.....
۴۵	فروتنی سلمان فارسی.....
۴۶	بلال حبشی.....

۴۶	تواضع رسول خدا (ص).....
۴۶	عیسی (ع) و شستن پای حواریون.....
۴۷	ثروتمند و فقیر!.....
۴۷	تواضع از شرایط بعثت انبیا.....
۴۸	لباس علی (ع).....
۴۸	از شیطان بشنوید.....
۴۹	عاقبت پیمبر شکنی.....
۵۰	عاقبت سپاسی.....
۵۱	دستور جنگیز خان مغول.....
۵۲	آزار همسایه.....
۵۳	کشف العیوب.....
۵۳	عیب‌پوشی جدانمردان.....
۵۳	اعمال معیوب.....
۵۴	در اخلاص.....
۵۵	درخت ریا.....
۵۵	خانه بهشتی.....
۵۶	عبادت برای حیوان.....
۵۷	بازاری و عابر.....
۵۸	عفو قاتل.....
۶۰	موسی (ع) و دختران شعیب.....
۶۱	قناعت مور و حرص زنبورا.....
۶۱	ذلیل شدن نفس.....
۶۲	بهلول و دزد حریص!.....
۶۳	سیره امام صادق (ع).....
۶۳	خدا با هزاران وسیله روزی می‌رساند.....
۶۵	استقامت بلال.....
۶۵	درس مادر داغدار!.....
۶۶	لجام گسیخته!.....

۶۶	صبر بر بیماری
۶۷	شیخ جعفر کاشف الغطاء
۶۷	روح بلند!
۶۸	شهادت حمزه و صبر پیامبر (ص)
۶۹	بهتر از شهادت
۷۰	ابوالحجاج و استاد عجیب!
۷۰	سگه حیا
۷۱	تفاوت اسی!
۷۱	هنداو
۷۲	صبر حضرت رب
۷۴	بردباری حضرت ابن العسین (ع)
۷۴	صف گناهکاران
۷۵	ابراهیم ادهم و توبه‌اش
۷۶	مختار دین و توبه
۷۷	حضرت موسی (ع) در دل سنگ
۷۸	قبری پر از مار!
۷۹	امین
۸۰	کیما
۸۱	دروغ امیر حسین
۸۳	پاداش مهمان دوستی
۸۴	میزبان حقیقی
۸۴	مهمانی بدون تکلف
۸۵	مهمان خدا!
۸۶	اژدهای نفس!
۸۷	گناه صوزی عابد!
۸۷	طبیعت و تربیت
۸۸	چیره شدن شیطان!
۸۹	داستان عدالت

۸۹	تقاضای کمک مالی
۹۰	آروزی نامحدود
۹۱	غروب کردن دولت صفوی
۹۱	سلسله مراتب!
۹۱	سخنرانی از حاتم
۹۲	عطای پنهانی
۹۲	گناه خلیل
۹۳	بلبل! عرب
۹۳	آزاد! خروس!
۹۴	بخیل نیکوکاری نموده
۹۴	کوزه بی‌نم
۹۵	بخشش به دشمن!
۹۵	بخل هشام بن عبدالملک
۹۶	خوره بدگمانی!
۹۶	دو نفر زندانی
۹۶	فاصله حق و باطل!
۹۷	دعای معکوس
۹۷	حسن ظن به خدا
۹۸	ایثار تشنگان!
۹۹	ایثار حاتم طایی
۹۹	گوش به دعای مادر
۱۰۰	روز مادر
۱۰۰	بوسه بر دست کارگر
۱۰۱	احترام متقابل
۱۰۱	نفی نژادپرستی!
۱۰۲	کاهوهای نامرغوب!
۱۰۲	شکایت از روزگار
۱۰۳	سیره‌ی پیامبر (ص)

- ۱۰۳ پیرمرد و کودکان
- ۱۰۴ نتیجه‌ی خوار شمردن
- ۱۰۴ ریش‌پرست!
- ۱۰۵ تو را تیشه دادند که هیزم، کنی!
- ۱۰۵ سلطان بی‌سلطنت
- ۱۰۶ گدا
- ۱۰۶ گریه‌ی شستم!
- ۱۰۷ غلامان عبد خراسانی
- ۱۰۸ سخن بلبل بر دیوار قصر هارون
- ۱۰۸ اسراف از نوع دیگر
- ۱۰۸ اسراف حقیقی
- ۱۱۰ اسراف مکن!
- ۱۱۰ ارث دو عمو
- ۱۱۱ تنور شکم
- ۱۱۲ عبادت به اندازه‌ی ایمان
- ۱۱۲ دستور میانه‌روی
- ۱۱۳ زاهد و پارسا در کلام حضرت مولا
- ۱۱۴ زهد مولای متقیان (ع)
- ۱۱۴ اثر حلوائی قرضی!
- ۱۱۵ حد و مرز زهد
- ۱۱۵ به خاطر زهد اعتنایی نمی‌کنند
- ۱۱۶ زاهد دغل‌باز
- ۱۱۶ طمع بی‌جا!
- ۱۱۷ فرار از دست عزرائیل!
- ۱۱۸ عدو شود سبب خیر
- ۱۱۹ اصناف مردم!
- ۱۱۹ مرگ در کنار گونی‌های اسکناس!
- ۱۲۰ خانه‌ی اخروی!

عابد نادان!	۱۲۰
قدرشناسی!	۱۲۱
شکر بی جا	۱۲۱
از عطاری تا عرفان	۱۲۲
دزد عقاید!	۱۲۲
سلب توفیق	۱۲۲
آینه مناب بر سنگ قبر	۱۲۳
خروج قبیح گوی و من خاموش!	۱۲۳
خطرث موس (ع) بر پنج دشمن خطرناک	۱۲۴
دنیای بی ارزش	۱۲۵
سبکباری!	۱۲۶
آب‌لیموی خالص	۱۲۶
بهترین و بدترین	۱۲۷
احتباط شگفت‌آور	۱۲۷
جبران گذشته	۱۲۸
آموزش زبان حیوانات!	۱۲۸
سوگند شیطان	۱۳۰
مردی که اندرز خواست	۱۳۰
غزالی و راهزنان	۱۳۱
روز شوم!	۱۳۱
برای کسی بمیر که برایت تب کند!	۱۳۲
قیمت کشور هارون!	۱۳۲
این آیه را هرگز فراموش نکن	۱۳۳
نیکی کن و نیکی اندیش!	۱۳۳
جواب لطیف!	۱۳۴
گریاندن چهل جوان	۱۳۴
نشرین به فرزندان	۱۳۵
عمل منافقانه!	۱۳۶

۱۳۶	بهترین اعمال
۱۳۷	علی (ع) شمشیرش را فروخت!
۱۳۷	فلسفه‌ی آزمایش‌های الهی
۱۳۸	تعصب بی‌مورد
۱۳۹	فداکاری برای دوست
۱۳۹	اثر وضعی
۱۴۰	فرصت دادن به وسوسه‌ی شیطان
۱۴۰	صدقه برای رفع نحوس
۱۴۱	شرط دوست
۱۴۱	وسواس در وضو
۱۴۱	چرا دعاها مستجاب نمی‌شود؟
۱۴۲	تقوای خواص
۱۴۳	قلب پاک
۱۴۳	روش نهی از منکر امام صادق (ع)
۱۴۴	خوشه‌های شکر
۱۴۴	شکر نعمت!
۱۴۵	شاه عباس و دو عالم عامل
۱۴۵	محبت خدا به بندگان
۱۴۵	جوان بلهوس
۱۴۶	روز نیازمندی
۱۴۷	همکاری با کارگران
۱۴۷	انتقام
۱۴۸	از ماست که برماست!
۱۴۹	دو سوگند شیطان
۱۵۰	اموال و اولاد
۱۵۰	بهترین روزی‌دهندگان
۱۵۱	صغیره و کبیره
۱۵۱	عزت و خواری

۱۵۲	 فلسفه آزمایشهای الهی
۱۵۲	 قرآنی که در دریا افتاد
۱۵۳	 ده برابر
۱۵۳	 امام سجّاد و فرو بردن خشم
۱۵۴	 مکتب وجدان
۱۵۴	 در میان درد
۱۵۵	 باز آفتاب
۱۵۵	 آسمان بخشن
۱۵۷	 من به قدرت یا قرآن آشنایم
۱۵۷	 هر چه کسی بخود می
۱۵۸	 اندازه معین
۱۵۹	 اطمینان قلبی
۱۶۰	 قصه غصه
۱۶۰	 فضولیش به من نرسیده است
۱۶۱	 سران کفر و نفاق
۱۶۱	 نردبان بلند
۱۶۱	 درخت خریزه الله اکبر!
۱۶۲	 مرد یک چشم
۱۶۲	 مزه زیتون
۱۶۲	 حماقت در مساحت
۱۶۳	 میهمان نفسگیر
۱۶۳	 غسل صد در صد طبیعی!
۱۶۳	 درهم
۱۶۴	 معجزه‌های همگانی!
۱۶۴	 هنوز به یاد دارم!
۱۶۵	 حکایت ۹۰۳. حضرت موسی (ع) افضل بود یا حضرت عیسی (ع)؟!۱۹
۱۶۵	 اذن پدر
۱۶۶	 نصرالله و فتح الله

۱۶۶	نتیجه شکرگزاری.....
۱۶۶	تشویق به ازدواج.....
۱۶۷	خدا تنها تو را هلاک کند.....
۱۶۷	حورالعین.....
۱۶۷	مکر شیطان و مکر زنان!.....
۱۶۸	کیفر سخت عیب جویی.....
۱۶۹	روایتی از ممت عیب جویی و غیبت.....
۱۶۹	کبریا.....
۱۷۰	توکل.....
۱۷۱	هلاکت حسود.....
۱۷۲	تقلید کورکور.....
۱۷۳	ارزش خواب دانش.....
۱۷۳	پند ابلیس به موسی.....
۱۷۴	جواب منطقی.....
۱۷۴	کفّاش دغل باز.....
۱۷۴	اخلاق پسندیده.....
۱۷۵	مشورت با زنان تنگ نظر.....
۱۷۶	غذای ساده حضرت سلیمان نبی (ع).....
۱۷۶	سخاوت و بزرگواری علی (ع).....
۱۷۷	مثال و نتیجه ریا.....
۱۷۷	بقا را طلب کن.....
۱۷۸	هر چه بیشتر خدمت نفس می‌کنی سرکش تر میشو!.....
۱۷۸	هشت اندرز از کتابهای آسمانی.....
۱۸۰	مرگ چیست؟.....
۱۸۱	ساده زیستی و قناعت سلمان.....
۱۸۱	سه حدیث جالب از امام جواد(ع).....
۱۸۱	نیکی بی رحمانه.....
۱۸۲	پرهیز از پر چانگی و حرافی.....

۱۸۲	 راه اصلاح جامعه
۱۸۳	 مکافات عمل به دست ظالم
۱۸۳	 با توکل زانوی اشتر بیند
۱۸۴	 بر سیه دل چه سود خواندن و عظم
۱۸۴	 راستی و درستی
۱۸۵	 خوب شد مردی!
۱۸۵	 دعا بی موقع
۱۸۶	 باب بی
۱۸۶	 زرنگی
۱۸۶	 در غگو رسوایی شد
۱۸۶	 از کوزه بیرون آمدن تیرانداز در اوست
۱۸۷	 السُّخْيَةُ عَلَيَّ الْاِنْضِمَامِ
۱۸۷	 و لخر جی
۱۸۷	 گنگی و مستی
۱۸۷	 خوش کلامی روضه خوان
۱۸۸	 تیر انداز ناشی و فیلسوف زرنگ
۱۸۸	 حَيَّ عَلَى الزَّكَاةِ
۱۸۸	 دلیل های دندان شکن!!
۱۸۹	 پاسخ بهلول به سؤال هارون
۱۸۹	 تا به حال پنج گربه فروخته ام
۱۸۹	 در سال دو روز دیوانه می‌شوم
۱۹۰	 جوابهای عمیق بهلول
۱۹۰	 تسلط بر اعصاب
۱۹۰	 شرح کوتاه
۱۹۱	 کظم غیظ
۱۹۲	 ارزش حلم از دیدگاه قرآن
۱۹۲	 حلم و تحمل در سیره امامان (ع)
۱۹۴	 خوف از نظر قرآن

۱۹۵	اعتدال بین اسراف و سخت‌گیری
۱۹۵	شرح کوتاه
۱۹۸	اعراض از بیهوده‌گرایی
۱۹۹	پرهیز امام سجّاد (ع) از امور باطل
۲۰۱	عدم استجاب دعا‌های بی‌مورد
۲۰۲	پند شیطان به نوح (ع)
۲۰۲	تشکر سپاسگزاری
۲۰۳	پند عمر بن عبد العزیز
۲۰۳	معنای چهار لغت معروف
۲۰۳	ادای امانت
۲۰۳	شرمندگی ریاضت
۲۰۴	پر خوری پلی از پل شیطان
۲۰۵	تبدیل آب‌های اندک به جیل
۲۰۵	نتیجه اطاعت از شوهر
۳۰۵	نتیجه تفرقه و اختلاف
۳۰۶	سرکوبی طغیان شهوت
۳۰۷	سخن پر مغز یک زن
۳۰۷	هفت نوع خواب
۳۰۷	سلطان مهربان
۳۰۸	از کوزه برون همان تراود که در اوست
۳۰۸	ادعای بیجا
۳۰۹	گناهکاران بخوانند
۳۰۹	پاداش کمک به همسر
۳۱۰	جواب منطقی
۳۱۰	برخی حکمت‌های پنهان در طبیعت و خلقت‌های خداوند
۳۱۰	چند چیز موجب دیوانگی است
۳۱۱	عاجز و احمق کیست؟
۳۱۱	بیماری دل

- ۲۱۲ رفیق باید این صفات را دارا باشد.....
- ۲۱۲ در قبر چه خبر است؟!.....
- ۲۱۳ ارزش فرزند صالح.....
- ۲۱۳ از پدرم آموختم.....
- ۲۱۴ نفس اماره و ازدها.....
- ۲۱۴ دانشمندی در میان نادانان.....
- ۲۱۵ او نیکو ما است.....
- ۲۱۶ است روی چایلو س کنید.....
- ۲۱۶ آنها چون زودت مدار شده بودند به فیض رسیدند.....
- ۲۱۷ نتیجه شوم.....
- ۲۱۷ لطفه‌ای در از هیچ آید.....
- ۲۱۷ شناختن سه گروه غریبه تا.....
- ۲۱۸ سخن جالب عرب.....
- ۲۱۸ پاسخ عمیق ابوذر به فرستاده یکی از احباب بلند پایه رسول الله.....
- ۲۱۸ پند حکمت آموز.....
- ۲۱۹ چشم به هم چشمی.....
- ۲۱۹ تسلط بر آیات قرآن.....
- ۲۲۰ دستوری از امام در مورد دعا کردن صحیح.....
- ۲۲۱ نکته‌ای بسیار جالب (ملاک برتری).....
- ۲۲۱ بخل بخیل.....
- ۲۲۲ خال کوبی قزوینی.....
- ۲۲۲ پاسخ شیخ بهایی به نامه غیبت کننده.....
- ۲۲۳ دو حدیث پر نکته!.....
- ۲۲۳ ده سرو ده مرد را احق کند.....
- ۲۲۴ دو عیب دارد!.....
- ۲۲۴ حلال خدا را حرام نکنید.....
- ۲۲۶ نهی از پرسش‌های بی مورد.....
- ۲۲۶ استفاده از عاطفه در قضاوت علی (ع).....

- ۲۲۷ تو هم بارت را به منزل رساندی یا نه؟
- ۲۲۷ نترس من هم مثل خودت قلایبی هستم!
- ۲۲۷ تخصص
- ۲۲۸ داستان پیرمرد حریص و هارون الرشید در آرزوی دراز
- ۲۲۹ پوکی این همه قیل و قال در جهان از برای چیست؟

پیشگفتار

زبان بیان و سبک، تمثیل، حکایت و عبارت استعاری، زبانی است که سعی می‌کند تا جهت اصلاح و ایجاد فضای درمانبخش برای مخاطب با شیوه سیستمی به پالایش ذهنی و رفتاری وی بپردازد. هرچه تکوینی تمثیل‌ها و حکایت‌های تربیتی و دامنه و استفاده چارچوب‌دار، نیمه علمی، نیمه ساختار یافته از حکمت‌های تربیتی و تعلیمی داستان‌ها، حکایت‌ها و روایت‌ها در بهره تربیت به اصطلاح بدون ساختار و ضمنی به نقل‌ها و حکایت‌های مادر بزرگ‌ها و پدیده‌ها، والدین، معلمان، خویشاوندان و اقوام، مراقبان و پرستاران، روحانیون و مبلغان و غیبه بر می‌گردد و این سیر تحولی و تکوینی از یک روانشناسی عامیانه از فرهنگ عامه^۱ به تفکر خرده فرهنگ‌ها^۲ که به طور پراکنده، ناسازمان یافته از نظر چارچوب‌بندی و تدبیر، به یک مداخله تربیتی جدی، چارچوب‌مند، معتبر، دارای توانمندی که حرفه‌ای بسیاری در تبدیل شدن به یک روش تربیتی ضمنی فراگیر و نافذ را در کنار بسیاری از سبب و روش‌های معتبر مداخله‌های درمان رفتاری را داراست، رشد و تحول یافته است. جایز نیست که حکایت‌های تربیتی که از خزانه غنی و گنجینه تاریخی، اجتماعی و فرهنگی انسانی سرچشمه گرفته و در عصر حاضر برای مخاطبان قابل بهره‌برداری است، و حتی اگر توسط متخصصان علوم رفتاری در جهت پرورش رفتاری بهره‌برداری شوند سبب‌ساز اثراتی درمانبخش^۳ خواهند بود و با استفاده از آنها می‌توان فضای مطمئن و ایمن را برای تحقق یک تربیت رفتاری مؤثر طرح‌ریزی و به عمل رساند (برنز، ۲۰۰۵). در جوامع صنعتی و نیمه صنعتی در حال

توسعه پرجمعیت که ملت‌ها با کمبود منابع اقتصادی، رفاهی مواجه‌اند و همواره رقابت شدید، عناصر گزینشی، برجسب‌ها و انگ‌های اجتماعی، تهدیدهای شغلی، ضعف فرهنگی، هجوم عناصر ارتباطات جمعی و در کل یک ماهیت اجتماع هنجار محور بر فضای آنها حاکم است، پذیرش، مراجعه و اصلاح رفتاری (رجوع به متخصصان علوم رفتاری، روحانیون و ناصحین) همواره با مقاومت و طرد پنهان و آشکار همراه است، چنانچه پذیرش و حرکت به سوی اصلاح رفتار در این جوامع بسیار محدودتر از جوامع پیشرفته است. لذا بسیاری افراد نیازمند اصلاح رفتار در وحله نخست، دچار بودن کژ رفتاری‌ها، ضعف‌های رفتاری را در خویش منکر هستند و یا در صورت پذیرش این نارسایی‌ها، استاندارسازی رفتاری که از شرع و عقل برخاسته، از ورود و تداوم در تذکر، محاسبه، تهنید، تذکره نفس و در نهایت جلوگیری از عود این بداخلاقی‌ها اجتناب می‌کنند. بهره از حکایت‌های درمان بخش حکایت‌های نافذ تربیتی در جوامع سنتی، در حال توسعه و پستی پای که اجتماع محوریت بیشتری دارد، سبب می‌شود طرحواره اجتناب و مقاومت نسبت به بداخلاقی‌ها که سبب خود-همخوانی شدن بیماری‌های روان می‌شود، کمی دستکاری شود و به مانند تسهیل‌گری ویژه در پذیرش و قبول اختلال رفتاری به تردید و شک به ساختارهای سلامت روانی مشروع و معقول خود بنگرد. در بین جلسات روان درمانی حکایت‌های تخصصی اصلاح رفتار مانند ژنراتوری عظیم که عمل تقویت‌کنندگی را به عهده دایره یادداشت‌های انگیزشی در فرایند درمان را سبب-ساز می‌شود (برنز، ۲۰۰۵). استفاده مناسب از حکمت‌های داستان‌ها، حکایت‌ها و روایت‌های مستند و دارای هویت تاریخی معتبر و نیز بهره از عناصر قهرمانی و اسطوره‌های بالینی واقعی شکاف و خلأ غلبه کلامی در فضای بصیرت‌انداز را با تصویر سازی نزدیک به واقعیت خود پوشش می‌دهد. غالب افراد نیازمند به اصلاح رفتار و روح صاحب یک تفکر وابسته به تجسم و بسیار مادی و عینی انگارانه (انسان‌گرا) هستند و جلسات اندرز و موعظه محض و خشک که به هر حال توسط یک متخصص اصلاح رفتار مانند روحانی، معلم، مشاور و یا والدین و ریش سفید... که عموماً دارای صلاحیت‌های انتزاعی بالاتر (پیشرفته و متعالی) را برای مخاطب خسته کننده و ناکارآمد نمایانده که استفاده از حکایت‌های تخصصی اصلاح رفتار می‌تواند این نشاط و صحنه آرای تخیلی و تجسمی را بازآفرینی کند (برنز، ۲۰۰۵). با بهره از تمثیل‌ها و تشبیه‌های تخصصی اصلاح رفتار در درون این حکایت‌های روان‌شناسی، روان‌درمانگرانه می‌تواند بسیاری از توضیحات اضافه و تفسیرهای جانبی، بازگشت دوباره به مفاهیم گذشته، سعی در

تصویرسازی با کلام، صرف نمودن انرژی روانی و اصطکاک‌های کلامی و سایر اتلاف‌کننده‌های نشاط و آمادگی متخصص اصلاح رفتار را با سیالی، قابلیت‌های بالا در تصویرسازی و نفوذ در ادراک و... که در درون این حکایت‌ها موجود است، پیشگیری نموده و از فرسودگی فیزیکی و ذهنی خویش بکاهد. آنچه که از استفاده‌ها و فواید بهره‌ر عناصر حکایت‌های تخصصی اصلاح رفتار حاصل می‌شود یک معادله دو طرفه است. سود را هم برای مخاطب و هم متخصص علوم رفتاری رقم می‌زند. آدامز (۲۰۰۹) گزارش می‌دهد که بهره‌ای از حکایت‌ها و داستان‌های تخصصی اصلاح رفتار در تفهیم برای عناصر درمانی روان‌شناختی فراوانی مجموع کلمات در جلسه موعظه و اصلاح رفتار به ۵ تا ۷ برابر کلمات کمتر، تقلیل یافت و یا در واقع برابر کار کلامی توسط متخصص علم رفتار است. فاعله ایجاز (بهترین و جامع‌ترین نبین‌ها برای پدیده‌ها با کمتر مفاهیم و عناصر کلامی و به قول عامیانه صغری، کبری جینی) در مورد فلسفه استفاده از حکایت‌های تخصصی اصلاح رفتار صادق است و با استفاده از این عناصر درمانبخش فاعله‌ها و ایسات طولانی مدت موعظه و اندرز و حتی روان‌درمانی را کاهش داد.

استعارات نهفته در حکایت‌ها و تخصصی اصلاح رفتار به صورت یک عنصر متعالی خارجی وارد حوزه ذهنی (شناختی) بیمار شده و بسیار کارآمدتر و قابل دسترس‌تر از یک کلام خام درمانی، یک روان‌درمانگر عمل نماید و در حوزه ذهنی (شناختی) نیمه‌هشیار و هشیار بیمار حیات هشداردهندگی خویش را در ایجاد و یا بازداري از یک رفتار یا شناخت روان‌شناختی برای هدف بهداشت روان و رفتار مخاطب، زنده و آماده نگهدارد (برنز، ۲۰۰۵).

فهرست برخی اثرات درمانبخشی نهفته در محتوای حکایت‌ها و روایت‌ها از دیدگاه برنز (۲۰۰۵):

۱. ایجاد فعال سازی یک سری تعامل‌های پیچیده در سازمان روان‌شناختی مخاطب به صورت ماهیت متقابل، چرخشی و درهم تنیده.
۲. زمینه تعلیمی، آموزشی، تربیتی و بالینی در جهت اصلاح رفتار.
۳. توان دور زدن، پل زدن و درهم شکستن مقاومت‌ها و مکانیسم‌های دفاعی ناپخته را دارا باشد (دعوت نامه‌ای برای ورود و تداوم ترکیه و تهذیب نفس می‌باشد).
۴. فراهم کردن صور خیال (تخیل‌سازی) و تصویرسازی پویا برای مفاهیم و سازه‌های تربیتی.
۵. افزایش و ارتقاء مهارت‌ها و توانایی‌های حل مسأله و زندگی در خزانه روان‌شناختی مخاطب در روزهای سخت زندگی.

۶. صاحب یک اسطوره یا قهرمان^۱ است که هادی عناصر تربیتی مطلوب بوده و سازه همانندسازی پرورشی را در مخاطب بسازد. اسطوره و قهرمانان داستان‌ها و حکایت‌های سبب می‌شوند بیمار از این شناخت معیوب که مشکل و گرفتاری که او به آن مبتلا می‌باشد خیلی خاص و منحصر به اوست رهایی یابد، چرا که همگانی دیدن و اشتراک درد خویش با درد اسطوره‌ها و قهرمانان انسانی ماهیتی تسکین بخش دارد (یالوم، ۱۹۷۵). فیلسوف شهیر غربی، امانوئل کانت معتقد بود که استدلال برای ذهن‌های غیرمنطقی (مانند گناهکاران و مجرمان-نظر مولف-) هرچند هم منطقی باشد، باز هم ممکن است از چنگ یک ذهن ضعیف بگریزد (سُر بخورد)، مگر این که به کمک تصویرسازی ذهنی در ذهن نفوذ کند (با اقتباس از صاحبی، ۱۳۸۹).

۱. قلمرو انسانی است به‌طوره حکایت‌های تخصصی اصلاح رفتار صاحبی (۱۳۸۹) چار قلمرو اصلی و اساسی حکایت را این طور بیان می‌کند؛
 ۱. قلمرو شناختی: توانایی نفوذ حکایت در انتقال دانش و اطلاعات.
 ۲. قلمرو عاطفی: توانایی اصلاح باطنی و هیجانی، پالایش، برون فکنی، درون فکنی، عناصر غم و شادی و ...
 ۳. قلمرو بین فردی: توانمندی اصلاح و ایجاد روابط سالم و به هم پیوسته انسانی در چارچوب استانداردهای روان شناختی.
 ۴. قلمرو شخصی و یا فردی: توانمندی به‌خود، اصلاح و تسلط به آسیب‌های شخصی خویش، ارتقاء مهارت و توانمندی‌ای حل مسأله و مدیریت روانی خویش.

امیرمؤمنان علی (ع):

«مَا أَكْثَرَ الْعِبْرَةَ أَقَلَّ الْإِغْتِبَارَ»

درس‌های عبرت چه بسیارند و عبرت گیرنده اندک است

(عبرت‌گیرندگان چه اندک‌اند) (نهج‌البلاغه، حکمت ۲۹۷)

و التوفیق

صادق رضایی و علیرضا احمدیان